Оцінка підручника інформатики

для 8 класів авторів

Н. В. Морзе, О. В. Барна, В. П. Вембер

(2016 р.)

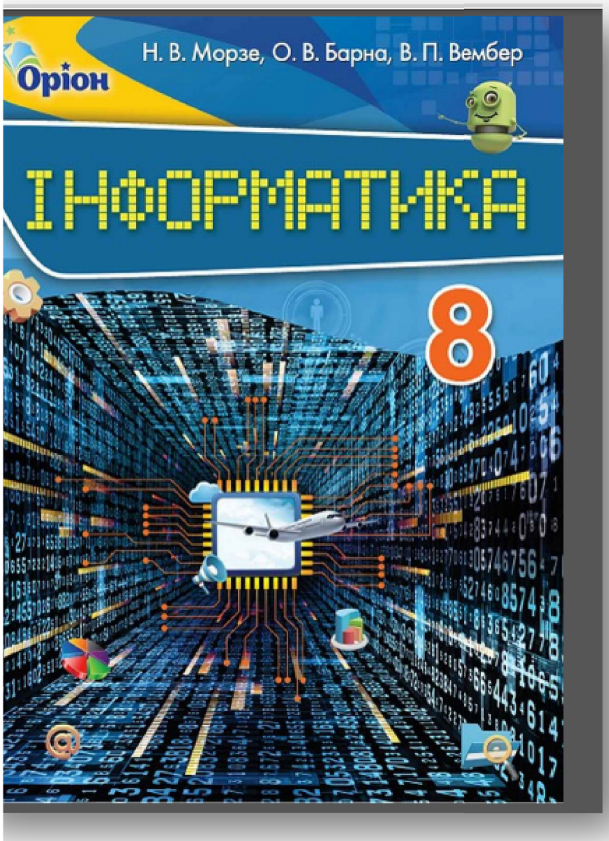

складено учителем інформатики
Володимирівської загальноосвітньої
школи
І – ІІІ ступенів №1
Ядровой Н. М.

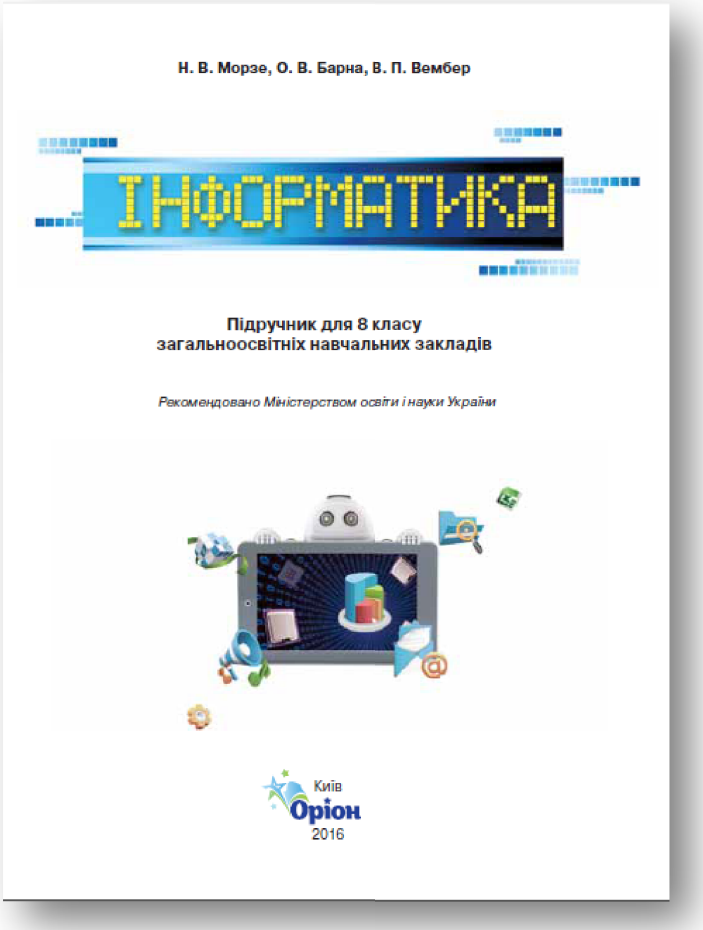

Підручник «Інформатика: підручник для 8 класів загальноосвітніх навчальних закладів» авторів Н. В. Морзе, О. В. Барна, В. П. Вембер (2016 р.) рекомендується Міністерством освіти і науки України учням середньої загальноосвітньої школи, розрахований на підготовку кваліфікованих користувачів, які знають будову комп'ютера і основні принципи його роботи. Підручник виданий російською та українською мовами.

Курс логічно поділяється на такі розділи:

1) Кодування даних

2) Апаратно – програмне забезпечення комп’ютера

3) Робота з текстовими даними

4) Робота з об’єктами мультимедіа

5) Основи подійно – та об’єктно – орієнтованого програмування

6) Алгоритми роботи з об’єктами та величинами

7) Технології опрацювання числових даних у середовищі табличного процесора

Зміст підручника повністю відповідає діючій програмі

Підручник має жорстку ламіновану обкладинку. На форзацах розміщені невеличкий глосарій та предметний вказівник. Формат самого підручника відрізняється від інших навчальних посібників для восьмого класу великим розміром і нагадує енциклопедію.

Змістовно навчальний матеріал поділений на рубрики, що допомагають зорієнтуватися учню у стратегії власного навчання і типі матеріалу, що розглядається на сторінках підручника. Так, автори виділяють рубрику ПРИГАДАЙ (повторення вже вивченого, перегляд попередніх конспектів уроку або матеріалів в Інтернеті), ВИ ДІЗНАЄТЕСЬ (огляд питань, що викладаються у розділі чи параграфі), ВИВЧАЄМО (автори звертають увагу учнів на доцільність читання рубрики напередодні уроку, щоб мати змогу разом із вчителем та однокласниками обсудити матеріал), ДІЄМО (рубрика практичних завдань, що містять інструкцію до виконання), ДОСЛІДЖУЄМО (містить завдання на проведення експериментів, самостійний пошук об’єктів), ОБГОВОРЮЄМО (пропонує список питань, які можна обговорювати колективно або в малих групах), ПРАЦЮЄМО САМОСТІЙНО (пропонуються практичні завдання, що вчать планувати власну діяльність, логічно мислити, шукати нестандартні рішення, робити висновки тощо), ПРАЦЮЄМО В ПАРАХ (рубрика призначена для аргументованого обговорення окремих питань в групах або парах).

Крім зазначених рубрик, підручник містить закладки «ЦІКАВО» та «КОРИСНІ ПОСИЛАННЯ», які призвані формуванню зацікавленості предметом та розширенню кругозору.

Принципово новим в підручнику є можливість введення адреси веб - сторінок за допомогою QR- коду, що значно полегшує перехід до інтернет – ресурсу та викликає зацікавленість з боку школярів. Нажаль, матеріал, що представлений за подібним посиланням, одно типовий. Учням пропонується тільки перелік питань до параграфу, внаслідок чого з п'ятого – четвертого QR- коду більшість учнів не звертає увагу на посилання.

Позитивним і також відмінним від попередніх і аналогових підручників інформатики є розподіл завдань у рубриці «Досліджуємо» на «фаворитні завдання», тобто призначені для тих , хто у майбутньому хоче бути успішним. На мою думку, таке формулювання є більш мотиваційним для учнів, ніж ділення на рівні «середній», «достатній», «високий».

Стиль написання підручника цілком адекватний матеріалу, що подається. Означення, основні поняття виділені помітним кольором та накресленням, відмінним від основного тексту. Найчастіше класифікація об'єктів, явищ та подій подана структурно (у вигляді схем і таблиць). Підручник має достатню кількість зображень вікон прикладного програмного забезпечення, найчастіше у вигляді скріншотів виконанні певних завдань.

Підручник загалом не обтяжений навчальним текстовим матеріалом, ілюстрації займають близька 50% змісту.

Автори підручника досить цікаво подають навчальний матеріал, проте, на мою думку, не завжди достатньо змістовно. Так, у розділі «Апаратне забезпечення комп'ютера» автори подали матеріал, що не суттєво відрізняється від вивченого у п'ятому – сьомому класах з відповідної теми. Майже не розглянуто практичне застосування вивченого, наприклад при обиранні комп'ютеру під потребу. Водночас, при виконанні практичної роботи №2 цього ж підручника, автори пропонують учням мінімізувати витрати ресурсів для збору комп'ютера з різних потреб.

Також мені здалося не зовсім зручним подання матеріалу у розділі «Програмне забезпечення комп'ютера». Дана тема завжди була важкою для сприйняття учнями і опрацювання на високому рівні. Автори даного підручника викладають матеріал занадто сухо, текст подається без розділу схемами або ілюстраціями. Додано декілька наочності на полях підручни-

ка, що не спрощує сприйняття матеріалу й не допомагає відокремити найголовніше у розділі.

Вдали і зручним, на мою думку, є опис паралельно двох мов програмування Python і Pascal, що дає змогу викладачу обирати мову програмування відповідно до рівня навченості класу. Записані приклади програм, приведені типові помилки при написанні програм.

Загалом посібник реалізує особистісно - орієнтований, компетентнісний, діяльнісний підхід:

- особистісно орієнтований підхід реалізується через різнорівневе представлення елементів знань і способів виконання навчальних дій;

- компетентнісний підхід реалізовано як у змісті завдань, так і в методичному апараті підручника, передбачаючи формування не лише знань, а й способів діяльності, здатності застосовувати вивчене у різноманітних навчальних і життєвих ситуаціях, висловлювати власні судження, обґрунтовуючи їх, здійснювати логічні міркування, оцінювальні дії, формулювати висновки тощо;

- діяльнісний підхід реалізований через систему завдань, проблемних ситуацій, що спонукають до активної діяльності кожного учня на уроці й водночас до свідомої самостійної роботи, до застосування на практиці здобутих знань.

Виявлено:

- близько 50 % обсягу книжки займають основи об’єктно - орієнтованого програмування та обробка алгоритмів, що відповідає діючій програмі;:
- усі розділи викладені незалежно один від одного і тому послідовність їх читання визначає сам читач;
- кожний розділ закінчується практичними роботами, обов'язковими для виконання учнями.

Загалом це цікавий й корисний підручник, що заслуговує позитивної (високої) оцінки і відповідає всім вимогам.